

Трибуна світового українського слова на вітчизні американської землі

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 8, N. J. Тел.: HEnderson 4-0287 4-0807 УНГ: HEnderson 4-1016

АЙЗЕНГАВЕР ОБОРОНЯЄ Свій ПЛАН ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЦЕЙ ПЛАН — ЦЕ „ЛОГІЧНА АЛЬТЕРНАТИВА ДО СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ“

Нью-Йорк, Н. Й. — Президент Айзенгавер промовляв в готелі Вальдорф-Асторії в Нью-Йорку на прийнятті, яке влаштувала для 2,500 осіб Фондація — в честь Алфреда Е. Сміта і заявив, що він знову відрізняє до Конгресу свій план охорони здоров'я, який попередній Конгрес відкинув, бо той план, це єдина „логічна альтернатива до соціальної медицини“. Президент казав, що його план відкинутий „екстремістами“, хоч той план змав до зросту добровільного забезпечення на випадок нештатних витрат населення. Проти його плану, заявив президент, виступали „екстремісти“ двох родів: 1. Бюрократи, які хотіли, щоб все було сентралізоване в руках федерального уряду. 2. Проти цього плану були і ті, які, як він казав, „що цей план — це перший крок до так званої соціальної медицини“. Айзенгавер твердив, що ми є далеко позаду від тих можливостей, які ми могли б мати в ділянці охорони здоров'я. Ми мусимо діяти, казав президент, в дусі покійного буашного губернатора Алфреда Е. Сміта, який стався підтримати приватну ініціативу в ділянці охорони здоров'я широким верста населення, і тому уряд Айзенгавера знову відрізняє свій план до найближчого Конгресу. (Попередній план відкинула

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ПІДКРЕСЛЮЄ МИРНИЙ ПЛАН ЗДА

Президент Айзенгавер, промовляючи до 1,800 осіб на обіді з нагоди 300-річчя життя в Америці, підкреслює, що 3-йдинний Держави неможливо „змагатимуть до миру, базованого на справедливості“. Біля Президента (справа) сидить Ральф Е. Семюел, голова Жидівського Ювілейного Комітету.

Всі члени кабінету Айзенгавера беруть участь в виборчій кампанії

Вашингтон. — Президент Айзенгавер і всі члени його кабінету, зазепкоєні апатією серед виборців, вирішили взяти живу участь в виборчій кампанії на протязі тих днів, які залишилися до виборів, що відбудуться 2 листопада. Хоч багато хто передбачав, що демократи мають більше шкідливих на успіх, які демократи між республіканці не мають лідируючої позиції, на протязі виборчої кампанії, як генеральний прокуратор Враннелл, пошта-майстер Соммерфілд, секретар праці Мічелл, секретар Гомфрі, торговілі Вікс, ріль-никства Бенсон, внутрішніх справ Кей і секретар вишова-вання пані Гоббі — мають ще виголоєні по кілька про-мов до дня виборів. Демократи побоюються, що загальне передбачування перемоги де-мократичної партії викликає в багатьох виборців нату-ральної недовіри і незадово-лення, яке може спричинити-ся до невдачі під час виборів, бо ніхто „ще не виграв ви-борів, поки виборці не вкинули до урни своїх карток“.

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В НАРАДАХ АМЕРИКАНСЬКОЇ МІСІЇ ДЛЯ ЮНЕСКО

Мілвок, Виск. — В диях 14 до 16-го жовтня відбулися тут наради Американської Комісії для ЮНЕСКО — Ви-ховної і Культурної Ради Об'єднаних Націй, в яких взяли участь проф. Роман Смаль-Стоцький і проф. І. Задорож-ний, репрезентуючи там УК-Комітет. Початково УКК пля-нував уповажити до участі в нарадах делегацію в скла-ді професорів американських університетів: О. Грановсько-го з Мінесоти, Р. Смаль-Стоцького з Маркет, І. За-дорожного з Висконсин і М. Папа з Нотр Дам. Проте, в останній митині, Де-яні члени кабінету през. Айзенгавера як, нпр., віце-пре-зидент Річард Ніксон, вже тепер ведуть окремий ви-борчу кампанію, інші члени

МАРШАЛ МОНТГОМЕРІ ЗАПОВІДАЄ СТРАШНУ ВІДПЛАТУ НА ВИПАДОК АГРЕСІЇ

Лондон. — Англійський маршал Монтгомері, заступ-ник головного команданта всіх збройних сил НАТО, у промові, яку виголосив перед Королівською Інституцією Об'єднаної Служби, заявив, що випадок совєтської аге-сії, Совєти впадуть жертвою „жакливого бомбардування атомовими бомбами“. Він рі-шуче протиставив думці, що треба виключити з буду-щої війни атомову зброю, і ствердив, що головне коман-дування бере в своїх страте-гічних планах під увагу саме атомову зброю. Монтгомері признав, що неможливо остре-регтися в цілості перед неспо-відним ворожим нападом на Англію з повітря, але, мов-ля, єдиним способом, який може охоронити Захід від такого нападу, є свідомість ворога, що коли б він за-жився на агресію, то сам стане предметом страшною відплати. Захід казав Монтгомері, не може виграти війни, коли втрапить контроль над Ат-лантикою, тому Атлантийсь-кий пакт мусить становити наріжний камінь всієї оборо-ни системи. Він виступив з рішучою обороною сил в англійській армії в мирному часі, як заборона проти мож-ливої агресії з боку комуні-стичного Сходу. Хоч маршал Монтгомері застерігав, що він промовляв в приватному ха-рактері і висловлює тільки власні думки, проте — як за-значають англійські часопи-си — його промова стріється напевне з гострими атаками з боку Партії Праці, якої ліве крило виступає загалом проти високого військового бюджету і проти всякого говорення про небезпеку війни та небез-пеку нападу на Англію.

Зустрічається совєтські воєнні кораблі на Паціфіку

Перл Гарбор. — Головний командант амеріканської фльоти на Паціфіку, адмі-рал Фелікс В. Стомп, промов-ляючи на пресовій конферен-ції, на якій були присутні також 14 адміралів, заявив, що патрулі амеріканської фльоти в останніх диях за-вважили совєтські підводні човни та воєнні кораблі. Со-вєтські кораблі можна зустрі-ти всюди на Тихому океані, але найбільше їх є в північ-но-західній і західній його частині. „Ми не подіємо до-кладного місця, де зустріча-ються совєтські кораблі, щоб

СССР хоче роззброєння — без контролю

Об'єднані Нації. — На об'єднаній Комісії ОН, Політич-ній і Безпечі, не дійшли ще до згоди в справі пропозиції Канади, щоб Комісія для справ роззброєння відновила свою працю, визнавши за ос-нову англо-французький вве-сок з червня ц. р. совєтсь-кий внесок, що його подав Вишинський, і амерікансь-кий внесок. Вишинський за-явив, що він підтримає кана-дійську пропозицію, якщо приймуть його „додавки“. Ці „додавки“ прийнято з тим одним винятком. Це поглиб-лення не можуть погодити-ся на вимогу Вишинського, щоб комісія для справ роз-зброєння не дебатувала над проєктом ЗДА, який пропо-нує контроль над зброєнням.

Три амеріканські лікарі дістали нагороду Нобля

Штокгольм. — Три амери-канські лікарі дістали нагоро-ду Нобля в ділянці медицини, а саме: д-р Джан Френклін Ендерс з Медичної школи Гарвардського університету, д-р Томас Г. Веллер з Шко-ли публічного здоров'я того самого університету, і д-р Фре-дерік Роббінс з Західної ре-зервової медичної школи в Кіліленді. Всі три лікарі-на-уковці працювали над від-криттям вірусу страшною не-дуги дитячого паралічу, по-пало, і над поборюванням йо-го. Нагорода потягас за со-бою призначення \$ 36,000 і їх поділять поміж отих трьох а-меріканських учених. Як по-відомлює газета, призна-ня тієї нагороди прийшло у висліді дуже гарячої дискусії в Штокгольмському Король-ському Інституті, який при-знає нагороду з ділянки меди-цини.

КАРА ДЛЯ БОЛЬШЕВИДСЬКИХ ШПИГУНЦІВ В ІРАЇ

В Ірані розстрілено 10 совєтських шпигунів, між ними полков-ника поліції Сімама та полковника армії Алі Монабері, за-арештованих разом з приблизно 650 іншими большевицькими шпигунами і змовниками. На фото: чотирьох із десяти засу-джених на смерть шпигунів безпосередньо перед розстрілом. Засуджені перед смертю вигукували комуністичні гасла та лайливі слова на адресу іранського уряду.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОВНИЙ УСПІХ НАРАД У ПАРИЖІ

ПРОГОЛОШЕНО КОМУНІКАТ ПРО УЗГІДНЕННЯ ВСІХ ІСХОДНИХ СПРАВ. — ПЕРЕГОВОРІ МІЖ НІМЕЦЬКОЮ І ФРАНЦІЄЮ ПРО ЗАРПІННІ ПЕ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ. — ЛІДЕР НІМЕЦЬКИХ СОЦІА-ЛІСТІВ ПРИБУВ ТАКОЖЕ ДО ПАРИЖУ

Париж. — 9 міністрів за-кордонних справ, зібрані у Парижі для створення нової оборонної системи Західної Європи з активною допомо-гою 3-йдинних Держав і Ка-нади — видали спільний ко-мунікат, який стверджує, що в усіх суттєвих справах, які бу-ли предметом нарад, досягнені порозуміння. Говориться в тому комунікаті про поши-рення Брюссельського пакту з 1948 року, який до цього ча-су охоплював тільки 5 євро-пейських держав (Англія, Франція, Бельгія, Голландія і Люксембург) також на Захід-ню Німеччину і Італію, про закінчення стану окупації Західної Німеччини, себто про призначення її суверенно-сті, зрешті про закінчення при-готування до Ради НАТО, яка, зібравшись в п'ятницю 22 ц. м., мала запропонувати За-хідній Німеччині вступити в члени тієї Північно-Атланти-ської організації. Проте — як повідомляють часописи — загальний прегарний настрій всіх делегатів поєсувала віс-ка, що розмова, ведені між канцлером Аденауером і французьким прем'єром Мен-дес-Франсом у справі Зарпін-ня не довели до успіху. То-му, що Мендес-Франс заявив був, що поки не буде порозу-міння в справі Зарпіння, він не підпише ніякого іншого до-кументу про західну оборо-ну систему, доки цілі тепе-рішньої Паризької конферен-ції залишатимуться відкриті.

Французько-німецький нарад про ту справу промовляв кра-їну на межі між Францією і Німеччиною. Головний спір-ветється за сутю - політич-не, ба навіть національно-пре-стїжне питання. Німці не хо-чуть зрешті своїх засадни-чих претензій до Зарпіння, як країни з німецьким насе-ленням і німецькою культу-рою, тому хочуть зазначити в договорі його тимчасовий ха-рактер. Вони демагують для всіх німецьких партій в Зар-пінні рівного права виборчої агітації й повноправної учас-ті у виборах, себто також для тих всенімецьких партій, які були після війни виключені французьким від усієї тієї уч-асті. Мендес-Франс не хоче на це погодитися, лякаючись,

Серед італійських комуністів є фашисти й убивники

Рим. — Італійські комуні-сти опинилися у скрутній си-туації, коли різні політики з національних партій почали обвинувачувати їх в остан-ньому часі за спільництво з фашистами та криміналь-ними прогрішми. Витук християн-ско-демократичного посла То-ні на адресу комуністичних послів на останньому засі-данні парламенту: „Серед нас є багато недавніх фаши-стів“, — так роз'юшив кому-ністів, що вони кинулися в п'ястках на того посла, але на закид нічого не від-повіли і не зажадали, як по-даний закид доповнено при-значенням. У протикомуністич-но-

В СВІТІ

● У Північній Іранії знай-дено 10 нараменників, найши-ших і інші предмети, зроблені з чистого золота, походження — як твердять археологи — з пе-ред 2,300 років. Припускають, що на тому місці працював за 400 років перед нар. Хр. золо-тар, і ці предмети — частина закопаного ним „скаму“.

● Ідею ієзуїтського кавалієра Ордену Під'язки. Це найвище англійське підзначення, що його може дістати цивільна особа. Чарльз нагороджено цим ор-деном минулого року. З цим ор-деном зв'язаний особистий шля-хетський титул і офіційна наз-ва „сер“. Королева надала ор-ден Під'язки Ідеюні напередод-ні його візду до Парижу на конференцію 9-ти міністрів за-кордонних справ.

● Французький уряд вде-ржав парадний вечір для чле-нів амеріканської делегації на 3-йди 9-х міністрів закордонних справ. Господарем був Мендес-Франс, а гостями державний се-кретар Дж. Ф. Доллес, амери-канський амбасадор у Франції Дільтон, заступник державного секретаря в європейських спра-вах Мерчан і ін. Преса розни-сується про надзвичайно вигад-ливу французьку кухню, що її зразки продемонструвало амери-канським державним музкам.

● По Європі подорожує аме-ріканський сенатор Сміт, ре-спубліканець з Мейн. У Парижі вона відбула односторонню роз-мову з комуністичною посол-кою в французькому парламен-ті. Коли вона поїхала своїм ав-том до Східного Берліну, то комуністи затримали чотирьох осіб, які були в її товаристві. За годину всіх випущено, але се-наторку зрешті дільших від-відів совєтської зони і літєлі-ва до Штатів. Невідомо ще, чи вона поїде до ССРСР, куди спершу мала замір їхати.

Дехто твердить, що не тютюн, а цигарковий папір є причиною пістрия

Нью-Йорк, Н. Й. — Д. В. Лефемайн, хемік Пістрияково-го Інституту в Маммі на Фло-риді заявив на зборах Амери-канського Хемічного ТОВА-риства, що не тютюн, а ци-гарковий папір має в собі ті складники, які спричиняють пістрияку легенів. Лефемайн казав, що він спалив стіль-ки цигарковий папір, скільки потрібно на 80,000 цигарок, і відлов з паперу 1.7 фунта сажі. 80,000 цига-рок скують за 11 років кур-ення, який викує папку (20) цигарок денно. Коли Лефемайн розклав добуту сажу на хемічні складники,

Арештовано голову порторіканської комуністичної партії

Гідалго, Тексас. — Феде-ральне Бюро Інвестицій арештувало генерального секретаря комуністичної партії в Порто Ріко Гамона Мі-рабала Карріона, який ще в червні цього року зник з ос-трова Порто Ріко і укритався перед арештуванням, жи-вучи в підпіллі. Його ареш-товано в стейті Тексас, як

В АМЕРИЦІ

● Федеральне Бюро Інвести-цій від 1950 р. постійно публі-кує прізвиська 10-ох злочинців, яких розшукує. Випадок чоти-рьох років вдалося заарештува-ти в такій спробі 70 злочинців. В 1953 році громадянство допо-могло агентам ФБІ арештувати 13 злочинців, 66-го оголошено знало, як вони втіляються.

● Сенатор Алексанер Байл заявив, що проти „ворожого ле-тунства“ нападів місто Мілвок, Висконсин, обороняються кес-терів стрільня „Нікс“, бо це не тільки більше карає на ворожі атаки, як Нью-Йорк.

● Вісім амеріканських зоопар-ків на Заході подарували Австралії деяких тварин, яких відіслали кораблем з Сан Дієго, Каліфорнія. Між цими тварина-ми знаходяться шимпанзи, опе-лоти і ведмеді — гірзлі.

● Останній тураган „Гей-зель“, як тепер повідомляють, зловина торіжнє горішке пере-во, яке розляло на Маніт Вер-диза Вашингтона і Маніт Вер-диза на Маніт Вілого Дому зниклих дити 65-ті стіп заявивши, чим дуже закурився президент Айзенгавер.

● Сідні Фішер спіл-ує вчора,

„Нова війна буде коротка і жорстока“

Мамі, Флоридя. — Генера-л Томас Д. Вайт, віце-шеф штабу летунства заявив на 67-річних зборах Товариства Крайової Гвардії, що грізна модерна зброя спричинить те, що наступна війна буде дуже коротка, але одночас-но й дуже жорстока. „Вислід цієї війни алякатиме від тих збройних сил, які будуть го-тові до бою на самому почат-ку війни“. Крайова Гвардія, — сказав генерал — має тепер найбільшу в своїй історії силу і забезпечена найкра-йшими турбомоторними бою-вими літаками, а незабаром

Випробовують керовані стрільня на балюнах

Вашингтон. — Команда фльоти шукає дешові мети в повітрі, на якій можна бу-ло б випробувати керовані стрільня, стріляючи ними з кораблів немов до ворожого літака. Для цього використовують ракети, що їх вистрі-люватимуть разом із пара-шутом т. зв. „поглов“. Пара-шут спеціальним приладом відділюється агорі від раке-ти і поволі спадає вниз, так що до нього можна кілька разів вистріляти керованими стрільнями. Парашут має 20

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	One year	\$10.00
На три місяці	2.75	Six months	5.25
Державні і закордонні:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕНЬ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

У цій та численних інших країнах відзначатимуть у найближчу неділю т. зв. День Об'єднаних Націй. Вже напередодні того дня, як таке з його нагоди і під час його відзначення появляються багато статей і коментарів на тему цієї міжнародної організації, її принципів, цілей, праці і можливостей. Немає бажання сумніву, що Об'єднані Нації заслуговують на таку увагу, якщо не своєю теперішньою працею та своїми реальними досягненнями, то щонайменше своїми принципами і цілями. І тому з нагоди Дня ООН варто б у першу чергу пригадати ці принципи і цілі.

Початок Організації Об'єднаних Націй треба датовувати в т. зв. "Деклярації Об'єднаних Націй", яку 1-го січня 1942 року підписали у Вашингтоні представники 26 країн, що були тоді у війні з усіма членими т. зв. "державами осі". У цій декларації вони в першу чергу підписувалися під принципами, що їх встановили в проголошеній 14-го серпня 1941-го року тодішнім президентом ЗСД Фрейклінлом Рузвельтом і прем'єром Британії Вінстоном Черчилем т. зв. Атлантичської Хартії, з такими головними принципами, на яких вони "сподівалися оперті свої надії для кращого світу":

Перше: Іхні країни не змагаються до територіального або іншого розширення;

Друге: Вони не бажають бачити територіальних змін, які не відповідали б вільному бажанню замешкалих на них народів;

Третє: Вони респектують право всіх народів вибирати собі форму владі, під якою хочуть жити, і змагаються до відновлення суверенних прав і самоуправління для тих народів, яким ці права сякою відібрані;

Четверте: Вони змагаються, респектуючи свої існуючі зобов'язання, до того, щоб усі народи мали й великі, переможні й переможні, мали однаковий доступ, на однакових умовах до світової торгівлі і світових сировин, які потрібні їм для господарського добробуту;

П'яте: Вони бажають сприяти до повної співпраці між націями на економічному полі, щоб у той спосіб забезпечити для всіх ліпші умови праці, господарського достатку та соціального забезпечення;

Шосте: Після остаточного розв'язання нацистської тиранії, вони сподівалися встановити такий мир, який забезпечував би всім націям безпеку в їхніх державних кордонах, і всім людям в їхніх країнах — життя, вільне від страху та злиднів;

Сьоме: Такий мир повинен дозволити всім людям подорожувати суходолом і морем без будь-яких перешкод;

Восьме: Вони сподівалися, що всі люди і нації зможуть у таких обставинах поводитися вільно і об'єднано.

Тоді головні принципи Атлантичської Хартії, і вони увійшли до складу, з відповідними доповненнями та поширеними, в Хартію Об'єднаних Націй.

Було б зайво коментувати ці принципи в світлі теперішньої дійсності. Для світового видіння, що світ віддалений від них сьогодні не менше, як тоді, коли це на всіх світових поєсвищах ревіля гармати і коли за ці принципи кляли своїх головних найкращих синів волеюлюбивих народів. І кожному також ясно, що єдиною причиною того, що ці принципи залишилися клантем паперу, є імперіалістична, агресивна і брутальна комуністсько-московська тиранія, відома під назвою Совєтського Союзу, а десять років уся післявоєнна політика є доказом, що самі тільки папером, хоч би й записаними найкращими словами, ситуація не зміниться.

Але це ще далеко не означає, що Об'єднані Нації, при всіх зловживаннях свого комуністичного партнера, бодай частинно не виправдалися і не можуть виправдатися у майбутньому. Широко закреслена й частинно переведена програма післявоєнного відбудови, полагодиження конфлікту в Палестині, припинення більшовицької агресії, а Корей і т. д. можна б у відповідній мірі записати як сягати цієї міжнародної організації. Ці практичні сягати, як і самі, без сумніву, високі принципи ООН цілком заслуговують на те, щоб з'ясувати окремим діям. Проте, кожному ясно, що в гегершій обставинах Об'єднані Нації досягнути свого мету, згідно можуть створити передумови для здійснення своїх високих ідеалів тільки тоді, коли стануть проти комуністсько-московської тиранії так, як стали і розгромили тиранію нацистичну.

ОБ'ЄДНАННЯ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Однорічне рішення представників двох передових осередків робітничих організацій, тобто Американської Федерації Праці і Конгресу Індустріальних Організацій, винесене на зібранні 15 жовтня у Вашингтоні може мати далекосяжне значення в розвитку американського партійного життя, хоч про це нема жадної згадки в резолюції, яка звучить: "Однорічне рішення постанови спільного комітету Американської Федерації Праці і Конгресу Індустріальних Організацій така, щоб створити через злиття єдиний осередок промислових юній в Америці, в якому кожна дочірня, як країнова, так і міжнародна юнія, збереже свою незалежність. Постановоюся далі уповноважити голову АФП і КІО покласти до життя підкомітет, який має накреслити детальний план, щоб сягати намічену ціль, і скласти звіт з дорученнями на своєму найближчому засіданні".

Щоб зрозуміти, про що йде справа, годиться ще поглянути згадати, що обидві осередки американських організацій, кожна з яких об'єднує в собі якусь кількість самостійних робітничих юній, вели упродовж останніх 18 років подекуди безспадковий боротьбу за здобуття впливу серед робітничих кіл. Нейого після створення КІО в 1935 р ця організація попала під вплив комуністичних елементів і мусіла виступити зі складу АФП, до якої комуністи не мали доступу. З часом і КІО вилізувало зі свого складу юній, які не усеули з своїх місцевих відділів комуністичних урядників. Відтоді обидві організації конкурували тільки "за юридичність", тобто за здобуття впливу для своїх юній в різних ділянках промислу. Ці впливи практично виявлялися в укладанні контрактів з якимсь підприємством для праці членів однієї юнії з виключенням членів юнії, приналежної до конкуруючої осередкової організації.

Крім такої "джабавої" конкуренції, відбувалося не раз і партійно-політична конкуренція, коли, наприклад, юнія АФП підтримували демократичних кандидатів при виборах до федеральних та стейтових установ, а юнія з КІО доручали своїм членам голосувати за республіканських кандидатів, і навпаки. Така поведінка робітничих юній не тільки шкодила робітничій справі, але й вводила замішання в загальний американський політичний процес, коли хтось покликався на засаду, що він, мовляв, обстоює "робітничі інтереси".

Щоправда, осередні організації, тобто управи АФП і КІО, не втручалися в справи підпалдних юній, коли вони вели переговори з прадавцями для укладення контрактів. Ці справи дуже складні і юнії знають їх краще, ніж осередні організації. Отже основна праця осередних робітничих організацій полягає в тому, щоб підпалдні заководавці як федерально, так і стейтових, щоб не було постанов, які обмежували б волю робітничих юній, або унеможливили здобуття кращих умов та пла-

тень для робітників. У цьому розумінні дехто вважає осередні робітничі організації тільки як організації "лабі", тобто кулуарних агентів у Конгресі і стейтових легіслатурах. А тому, що не раз представники конкуруючих організацій поборювали одна одну навіть у парламентарних кулуарах, — з цього виходила шкода для загальної робітничої справи.

Кілька спроб об'єднати обидві організації розбивалися об різні перепони. У першу чергу йшло про затримання на передових постах головних урядників обох організацій. Це було важко, коли взяти до уваги, що АФП нараховує 10,000,000 членів, організованих в юнії, а КІО — тільки 4,000,000. Впарті з цим йшло про втримання неупорядкованих і низових організацій, тобто відділів різних юній, де багато заінтересованих осіб обіймали пости голов, касирів, секретарів, організаторів, агентів для пошукування праці і т. п. На основі найвищого рішення спільного комітету ці питання, як і питання юридичності, цілковито знехтувано, а постановлено приєднати до створення одного центру шляхом злиття, — і тільки пізніше будуть вирішувати різні спірні справи.

Це значить, що на першому плані об'єднання АФП з КІО стоїть одностайне політичне впливи, а сама міжюнійна організація сходить на дальший план.

Коли взяти до уваги, що провідники т. е. керівники спільного комітету, а саме Джордж Міні, голова АФП, і Волтер Рутер, голова КІО, виявили переконання, що підкомітет буде спроможний скласти план повного об'єднання упродовж одного року і передати їх на затвердження комітетові, — то це вказує на якусь далі йдучу можливість. Вони вирізняють час від часу на сторінках преси, коли висловлюються можливості створення в Америці нової політичної партії, яка відповідала б повноцінним інтересам і силі американського організованого робітництва. Це може статися через організування окремої Партії Праці, на візі англійської, або перетворення однієї з теперішніх великих політичних партій на партію праці, навіть без окремої назви.

У звідомленнях про злиття АФП і КІО говориться про можливість довершення повного об'єднання упродовж двох років шляхом скликання спеціальних конвенцій обох осередних організацій, мабуть з однією програмою. Якщо б так сталося, то вже наступні президентські вибори в 1956 р. відбулися б під могутнім впливом політичного об'єднаного робітництва.

Такі передбачення можуть мати також дуже важливий вплив ще при цьогорічних осінніх виборах в дні 2 листопада. Тому для спостерігачів з американського партійного руху вислід найближчих виборів буде незвичайно важливим моментом у робленні висновків щодо майбутнього співжиття економічних і суспільних прошарків населення.

Однорічне рішення представників двох передових осередків робітничих організацій, тобто Американської Федерації Праці і Конгресу Індустріальних Організацій, винесене на зібранні 15 жовтня у Вашингтоні може мати далекосяжне значення в розвитку американського партійного життя, хоч про це нема жадної згадки в резолюції, яка звучить: "Однорічне рішення постанови спільного комітету Американської Федерації Праці і Конгресу Індустріальних Організацій така, щоб створити через злиття єдиний осередок промислових юній в Америці, в якому кожна дочірня, як країнова, так і міжнародна юнія, збереже свою незалежність. Постановоюся далі уповноважити голову АФП і КІО покласти до життя підкомітет, який має накреслити детальний план, щоб сягати намічену ціль, і скласти звіт з дорученнями на своєму найближчому засіданні".

НЕ ГРЕБУЮТЬ НИЯКИМИ ЗАСОБАМИ

Так уже воно повелося не від учора в українській самостійницькій пресі — не рагувати на злісні антиукраїнські випадки російських "сидиондильців", а тим паче не дискутувати із збанкрутованими бардами російського білого імперіалізму. Бо річ це марна і жадної користі не дає. Не хотілося б і нам ламати цієї неспасливої засади, доказуючи, зокрема, одному з чільних співробітників білоросійського юноярського щоденника, Андрєєві Дикому, що він, м'яко виражаючись, говорить не правду, а правда — деінде. Зрештою, ім'я цього "українського федераліста" відоме ще з "Східника", що ним хотіли були російські імперіалісти підминувати український самостійницький фронт.

Америка з Америки, і кожному вільно в ній висловлювати свої думки вголос і на папері — навіть не оригінальні й не завжди розумні думки. А проте, прочитавши в згаданій газеті статтю А. Дикого "Український сепаратизм за залізною заслоною", — стаття, в якій її автор вирішив ще раз "дати бобу" галичанам, ми непомалу здивувалися: до яких же геркулесових стовпів може довести людину зоологічна неадекватність до всього українського і до яких паскудних засобів може вона вдаватися в намаганні поборювати ненависних самостійників!

Отже в цій своїй писанині Андрєй Дикий, на підставі свідчень "інженер-галичанина", що бують, "недавно виврався з-поза залізної заслоны", розповідає про теперішній стан на західно-українських землях. Дозволимо собі надіграти терпеливості читачів і навести пару цитат з цих свідчень "інженер-галичанина", вродукуваного в каламари Андрєя Дикого.

І так, "інженер-галичанин" довірчисто Дикому повідомляє, а Дикий через газету "Новос Русское Слово" розголошує:

"З приходом у 1944 році до Галичини більшовицького ордру з'явилися за молоді, за її переорганізування. Маючи незалежні (!) фактичні дані, я мав можливість, як свідкам, вони ризували переорганізувати догори ногами все те, чого свого часу навчали молоді різні "професори" та "магістри", більшість яких перебував тепер на еміграції".

Далі А. Дикий устами придуманого ним "інженер-галичанина" з неприхованою радістю розповідає, що ж саме "перекинули догори ногами" більшовицькі пропагандисти. Звичайно, переписувати всього того не будемо, бо все воно є в совєтських юноміологічних брошурах і де-у-де повторюється в совєтській пресі, а охочі читати брехливу більшовицьку пропаганду навряд чи знайдуться серед наших читачів.

Коротко кажучи, Дикий ніби переписав з однієї з таких брошурок всі уступи, які йому найбільше припали до смаку. Є там і про московіфілі, і про Грушевського та Винниченка, і про УГА, і про те, що "галичани бовбачили, що правда на стороні червоних русских", і навіть про Марка Вовчка, що була "чис-

Закінчує свою писанину російський журналіст А. Дикий у радіському тоні, але знов же такі не своїми власними словами, а нібито словами, узятими з приватного листа, писаного з Галичини до своїх в Америці: "Маявляється загальні більшовицькі осикового кола — і воно більше ніколи не підніметься. Після 600 років ми возз'єднали навіки з нашими братами!" Такого характеру листи комуністична преса, яка виходить українською мовою в Америці, щодня друкує для своїх надміру довірливих читачів. Оце, як бачимо, почало їх друкувати й "Новос Русское Слово".

Стаття Андрєя Дикого — приклад, як то, не гребуючи ніякими засобами, російські білі імперіалісти намагаються поборювати українських самостійників. Для них ціль — єдина, невідпущима Ролія — оправдати кожний засіб, навіть який цим засобом

була брехлива й заклопотана совєтська офіційна пропаганда. А коли недостаток совєтської пропаганди, то вони раді їй допомагають, відумуєючи всіляких "інженер-галичанин".

европейського представника, не вистига спростувань ЗУАДК. До тих газет належить і фінляндська "Америка". Згадуємо про це, бо то року речі не спростують, ся до піднесення духа тих, що дають свій час, труд і свою жертву на переселенчу чинушу акцію ЗУАДК. Праця ЗУАДК, як кожної іншої подібної гуманітарної організації, побудована на довірі до неї та жертвах. Американські відозви по соборі, стрітках, чи на інших подібних місцях промовляють до нас чи не кожного дня: "Слухай свого сумління — дай свою кров, дай її раз-у-раз!" (Listen to your conscience — give blood, give it again and again). Ми не даємо крові скривавленому українському народові — ні українським повстанцям, ні мученикам з сибірських каторжних таборів. Тому ми повинні давати хоч на лікування ран тих, що їх можемо рятувати. Щодо цього ми всі повинні бути однієї думки. Тут ми повинні бути ніякої сепаратизму, партійної, політичної чи релігійної. Втягнення ЗУАДК в такі суперечки з галичаними цілковитого неро-

РЕАЛЬНЕ І МОРАЛЬНЕ

В останньому тижні по американських кінотеатрах перевертали збірку на фонд допомоги зниклим війною Паденом - Корейській релігійній. Збірку попереджав висвітлюваний на екрані виступ президента Айзенгавера із закликом жертвувати на цю ціль. У своєму заклику президент Айзенгавер висловлює таке інтересне й багатоглибе твердження: Минуло го року цим самим порядком зібрано на цю суму цілком кілька мільйонів доларів. Ця сума на таку велику й багату країну, як Америка, мінімальна і її можна б без труднощів докинути з державної скарбниці до тих мільйонів, що їх на ту ціль видають. Проте діло не тільки в грошах, але й в тому, хто та як їх дає. Збираючи цей фонд між народом у формі добровільних пожертв для іншого народу, сплітається нитку зв'язку, сплітається з ниткою долі між людьми і націями, що має сьогодні далеко більшу вартість, ніж усі матеріальні скарби світу.

Думки президента Айзенгавера в цій справі можна б з підкресленням повторити та пристосувати до багатьох наших, американсько-українських, збіжкових акцій. Визмімо актуальну в цьому місяці кампанію збірки фондів на "Свободу" і "Веселку". Багато наших людей, посилавши свою жертву, висловлюють думки і запити: нежеж ж УНСОЗ і "Свобода" потребує "протягати руку"? Нежеж ж УНСОЗ у своє 60-річчя не міг би із своїх 16 мільйонів доларів майна виснажити кілька тисяч на підсилення наших "Свобод" та на видавання "Веселки"?

Ці справи були вже не раз виснажені. Всі ці мільйони УНСОЗу мають своє точне статутове і законне призначення, але коли б зайшла наперед таку ситуацію, при якій постало б оте "бути чи не бути", то вже можна б якусь форму і якийсь вихід

знайти і на те, щоб здобути тих мільйонів тисяч. Остання конвенція УНС у Вашингтоні рішуче пожертвувати — для прикладу — майже три десятки тисяч доларів на ескадри культурні, харитативні та народні цілі. Можна було б бойові половину з того обернути й на таку народну ціль, як "Веселка", але чи не розв'язало б справу? Як виглядали б тоді ми всі, вся наша велика і не бідна спільнота, коли б вона мала приймати милостиню для своїх дітей? Як виглядали б тоді ми всі, вся наша велика і не бідна спільнота, коли б вона мала приймати милостиню для своїх дітей? Нежеж ж тоді, коли вони видозбавляють більше на свої часті зайві й навіть шкідливі розваги, вони прийняли б милостиню для свого найбіднішого духовного і національного виховання?

Висновок ясний: "Свобода" веде кампанію і збирає фонди не для себе, а тільки для нашої спільноти та для забезпечення її майбутності. І тому їй зовсім не соромно про цю кампанію писати та проголосувати заклик, як і не соромно було президенту Айзенгаверові публічно "протягати руку" до американського народу, що склав свою жертву на допомогу корейцям. "Свобода" в цьому місяці "протягає руку" — якщо вже вжити того слова — до нашого суспільства, щоб воно допомогло собі і своїм дітям. Сором був би тільки тоді, якщо б допомога не прийшла, або якщо вона не була досить велика. Дотеперішній перебіг кампанії дозволяє сподіватися, що того сорому не буде.

Юрій Шерех

КУЛЬТУРНА ПОДІЯ

Видання "Книгоспілка" розвинулося за велику справу. Воно розпочало перевидавати десяти томів "Історії України-Руси" Михайла Грушевського. Це в історії видавничого руху української еміграції подія безпрецедентна. І досі часом виходили в нас досить монументальні видання, але зроблена вона була популяризаційного типу, більш чи меншою мірою — такою пропагандного типу.

Але те, що хоче і вже почала робити "Книгоспілка" — не популяризація створеного іншими, а уявлення одного з наріжних каменів української духовності і української науки; воно перевищує дотеперішні заходи наших еміграційних видавничих центрів — досить монументальних, але в основі своїй — характерних.

Значення цього плану трудно перебільшити. Величезна, хоч і не довершена наука була Михайла Грушевського не втратила свого значення і не скоро його втратить. Звичайно, окремі деталі могли б сьогодні бути висвітлені інакше, бо наука пішла вперед. Поруч з світоглядом концепцією Грушевського можливі інші концепції й підходи. Не мусимо робити з кожного рядка, написаного великим істориком і українцем догми. Але потуга інтелекту Грушевського, обсяг його фактичних знань і вміння робити висновки з фактів і зв'язувати факти зумовили те, що не тільки науковці всього світу широко користуються здобутками Грушевського, а змушені звертатися до цього невичерпного джерела навіть історики в Совєтському Союзі. Так, вони роблять це, хоч Грушевський там відданий анатемі як головний ідеолог і носій українського націоналізму.

Українські історики використовують Грушевського мовчки, не згадуючи його ім'я. Найвидатніші з російських істориків, яких не загрожують обвинувачення в українському націоналізмі, часом наважуються і просто посилатися на Грушевського. Знайдом такі посилання, приміром, у дідері російських совєтських істориків Грекова.

Якщо так з'являється в СССР, то напевно не з любові до Грушевського, а через (Закінчення на стор. 3-й).

маю, що ЗУАДКомітет є якраз такою організацією, яка найкращіше зв'язана у своїй скромній гуманітарній праці з ідеалами свободи і демократії та з повною політичною та релігійною толеранцією, якої підтримується. Без довіри загалу до філантропних організацій, немав загалу філантропії. Тому "Нью Йорк Таймс" (з 20 вересня 1954 р.) перестерігає навіть американський Конгрес проти такої критики філантропних організацій, яка виявляє "партійну або особисту тенденцію", бо вона не є для загальної добра.

НАША ХАРИТАТИВНА АНЦІЯ

(Матеріал з річних нарад Даремської Ради ЗУАДК)

(2)

Тому не можемо розпитувати про них крик та ініці. Під кутом треба дивитися на працю ЗУАДКомітету теж і в минулому році. Точніше про неї розповідь виконавчий директор у своєму звіті, а доповнить його звіт європейського представника. Знов контролюю представник, який виглядає з нашими пожертвами. Ухвалені минулого року преліминари на харитативні й переселенські цілі становили \$ 80,000. На це складає громадянство членських вкладками і пожертвами \$23,325.51. Та ми виділи чотири рази більше! Щойно маючи це на увазі, можемо ми, що не поважимо за ці організації, питати свого сумління: а чому більше не зроблено?

А чому більше не порятовано ще більше осіб? А чому не зібрано ще більше спонсорів та жертвенців?

Із маємо сплатити, щоб

дати до Америки. Інакше організація опиниться перед загрозою ліквідації, як це вже раз було, коли в розгари переселенської акції не було в касі навіть \$5,000. Але якщо навіть спонсори виявлялися з свого обов'язку, то все одно громадянство мусіло б пожертвувати від себе ще яких \$75,000, щоб спровести до Америки тих, про кого я згадав, себто, що вже є зареєстрованим. Як знаємо, такої мінімальної суми, потрібної на ту ціль, ЗУАДКомітет не має, а повинен її мати. А не має її не так тому, що ми в минулому році не кляли цієї справи громадянству на серце, а тому, що ми як загал, недоцінюємо цю ціль. Для широкого загалу, включно з нашими іммігрантами, переселенська справа у нас, ніби була скінчена. Тільки невеличка частина нашого громадянства ще далі з посягати на цю справу. Але ж врятування хоч би тільки кількох тисяч українців не є дрібною справою ні з гуманного боку, ні з українського. Теж посилення українсько-американської співноти кількома тисячами сві-

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ І ДОБРОВІЛЬНОЇ ДОПЛАТИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ”! ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ” ДОПОМОГТИ ВАМ І ВАШИМ ДІТЯМ! НАДІШЛІТЬ ВАШУ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ”!

НА ПОПЕЛИЩАХ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(У 35-ліття української національної катастрофи 1919/1920 р.)

„Нашим ідеалом, — писав він, — повинна бути неоподільна нація з власним національно-політичним ідеалом”. „Мусимо змагатися до національного ідеалу, а це виключає, щоб ми ставили понад цей ідеал якість космополітичності цілі”. „Конкретно цей наш ідеал провадить до політичності з Європою і до сепаратизму від Росії — назовімо, до „окциденталізації” нашої культури, до засвоєння європейського способу політичної еволюції, до обертання на той чи інший європейський імперіалізм”. „Тільки цим чином, що йде на користь усієї людськості, народи здобувають право на своє існування”. „Менше або більше вплива Україна — це жовірни Жуківського й козаки Сагайдачного в Кремлі, це Карло XII на лівій березі Дніпра”.

Уважкою читачеві вже між наведеними судинами цитатами з книжки Донцова впадають в очі деякі суперечності. Але а не хочуть оцінювати ці цитати з ширшої перспективи. Може краще буде, навести про неї голоси з часів її появи. Згаданий уже О. Бурнатович пише про неї між іншим так: „Найбільшій і найважливішій заповіддю, який Донцов робить „російській культурі” — це її рабська залежність від держави, де-статизм, перемагаючий над одиницею, над суспільством, над Церквою, над усім почуттям і діянням горожанина. І дивна річ, той самий статизм, котрий автор представляє як продукт політичних несприятливостей Росії, — чому не має він бути осоружливим у Польщі, де він, очевидно, не є продуктом російської політики. А найважливіше, що в українській революції не є для цього апологією національної активності найстрашнішим нещастям, яке може настати на Україні... Вачучи, як нас тисне колесо історичних подій, що вперли і взад перекочуються між Європою і Московією, він потішався, що це така наша „історична місія”. Проблема зброї у теорії сильніша, ніж у практиці, обидві ж думки справді бистроумного автора і зробила його не з р у ч и н и інтерпретатором минулого, а не ідеологом будучого”. „Так виглядає другий лет наддніпрянської унії в напрямі Варшави. Він невіддільний, як був невіддільний в практиці лет С. Петлюри. Він долає, що боротьба за геґемонію на сході Європи, яку по думкам „Підстав нашої політики” повинна вести Польща при допомозі України в ім’я

НАШ ПРИЯТЕЛЬ ВІЛСОН ВУДСАЙД

Вілсон Вудсайд

Вілсона Вудсайда знає вся торонтська Україна, вже хочби тому, що справжній приятель-англієць в Торонті ми легко рахуємо на пальцях і серед них — він найстарший і один з найважливіших. Українці знають його під час Другої Світової Війни, коли він, — один з найпередовіших канадських журналістів і редактор закордонного ресурсу у впливовому та почитаному журналі „Сатердей Найт”, — в добу найбільшого сентименту до Советів підняв голос перестороги проти цього „приятеля”, за чим став цілоплотний, потім скритичний, а в кінці арешти почав ясно заступати принцип самостійності для поновлення Московію народів. Звідси був уже один крок до позитивної політики у справі ДП, а коли перші українці — „ліписти” прибули до Канади, Вудсайд не тільки намагався зустрітися з ними, але і всяко допоміг їм. Таким чином уже в 1951-2 роках в „Сатердей Найт” могли з’явитися статті українців, а кожне українське видання в англійській мові або діставало його передмову, або такі безпосередньо відбавалося за його участю — і високого, художнього джентельмана в окулярах, що крім англійської мови знає перфектно німецьку, а навіть трохи українську і польську, показував собі українці на різних наших маніфестаціях та імпрезах. Вілсон Вудсайд — без нього важко собі уявити будинок нашу акцію серед наших англійських співгромадян, його радилься у справі видання, його просили написати тро що чи іншу спільну.

Бути може, Вілсон Вудсайд мав уже це у крові. Його рід прибув до Канади після

ВИКОНАЛИ СВОЇ ОБОВ’ЯЗКИ

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „СВОБОДИ” та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка”.

СПИСОК Ч. 14.	
Свобода, в. 25 УПС, Дж. С. 10	Т. Бадянюк, Гартфорд
Сест. Р. П. Б., в. 36 УПС, Рач. 10	А. Васаря, Найон
Д. Р. Б. Стефанюк, Шикаго 10	Д. Бугай, Трентон
С. Вуд, Нью Маркет 10	М. Олександрів, Девон Г.
Р. М. Бардін, Нью Йорк 10	Г. Васильков, Гамден
Н. Н. Шикаго 10	М. Томаш, Востон
Д. Р. С. Стек, Нью Йорк 10	Н. Попак, Шикаго
Ю. Шмідтльський, Уріхейл 10	М. Лободяк, Джерсі Сіті
Д. Р. Н. Гараснім, Річмонд 10	І. Білас, Клівленд
Г. Калінович, Бруклін 10	С. Деба, Клівленд
Н. Берків, Вудсайд 10	І. Панас, Клівленд
Л. Бурнішський, Шикаго 10	М. Ротул, Лейквуд
В. Демус, Ла Гренд Парк 10	І. Грешак, Ст. Пол
М. Кіс, Сан Бруно 3.50	І. Наталія, Ансоція
А. Клімшнін, Асторія 10	Д. Волошук, Дітройт
А. Бонк, Істон 10	Н. Качмар, Трой
І. Ротул, Клівленд 10	Л. Дитерко, Трой
С. Дробі, Салем 10	І. Колудий, Трой
А. Ф. Шумовський, Вінніпег 10	А. Пудяк, Пітсбург
М. Чухомський, Віндзор 10	О. Політако, Пітсбург
Д. Р. М. Сатурнський, Ірвінгтон 10	М. І. С. Сфором, Нью Йорк
І. Васильков, Клівленд 10	В. Білас, Шикаго
Ф. Лещик 10	І. Мурар, Елізабет
І. Козак, Дітройт 10	Т. Зорко, Вікон Фолс
С. Валідунда, О. Клер 10	І. Мокшальов, Елізабет
А. Спосарчук, Діт. (н. 90), 2.10	В. Туровський, Клівленд
І. Крушчівський, Дітройт 10	І. Корноу, Іст Медон
І. Голіс, Спрінгфелд 10	Д. Зятарницький, Янгстаун
О. Кувіська, Філадельфія 10	І. Гайриш, Вільямс-Бері
А. Катричак, Бронкс 10	М. Шинаула, Нью Йорк
І. Колодний, Ньюбурі 10	В. Желаз, Філадельфія
С. Мокшальов, Клівленд 10	Д. Р. С. Ян, Нью Йорк
Т. Пенардів, Говард 10	Д. Шиндлер, Трой
Н. Куріко, Клівленд 10	В. Мунік, Востон
О. Карачен, Дітройт 10	М. Білас, Вудсайд
Т. Демічак, Торонто 10	М. Мокшальов, Рачестер
І. С. Гейн-Родерс, Тор. 10	Д. Костик, Шикаго
В. Бабура, Нью-Йорк 10	О. Голіс, Шикаго
І. Олександр, Торонто 10	С. Нендас, Філадельфія
У. Стефанюк, Нью Йорк 10	М. Сіпак, Філадельфія
Л. Демічак, Форест Гіллс 10	В. Сіпак, Нью Йорк
Г. Ромаш, Нью Йорк 10	І. Шиндлер, Нью Йорк
М. Галаза, Ембрідж 10	А. Дороско, Нью Йорк
І. Олександр, Сіракюз 10	С. Горбач, Нью Йорк
М. Кіра, Нью Йорк 10	М. Гейн, Нью Йорк
М. Свєдєнський, Бродвей 10	С. Дідуха, Клівленд
І. Гейбало, Гартфорд 10	Т. Селеско, Гейлсінг
В. Ковач, Шикаго 10	М. Каліска
Я. Панчук, Морістон 10	І. Завіс, Каліска
М. Губа, Шикаго 10	С. Білас, Каліска
І. Гомонський, Ст. Луїс 10	А. Шинка, Амстердам
М. Кравець, Бруклін 10	Т. Горб, Мінно
С. Стек, Нью Йорк 10	І. Шиндлер, Дітройт
А. Пасічак, Мерік 10	І. Мадарушак, Шикаго
М. Мокшаль, Спрінг Валлі 10	С. Коней, Нью Йорк
М. Пашинський, Діксон С. 10	
В. Каліска, Говард 10	
О. Лещик, Каліска 10	
І. Іванович, Нью Йорк 10	
І. Свєдєнський, Вітчизна 10	
В. Шиндлер, Клівленд 10	
І. Лещик, Нью Лондон 10	

В 1955 році нащеплять проти полію 9 мільйонів дітей і жінок

Нью Йорк, Н. П. — Голова Крайової Фондації для побороти дитячого паралічу, Бейлі О’Коннор, заявив, що ця фондація уклала контракт на продукцію сироватки д-ра Солка, щоб у 1955 році нащепити 9 мільйонів дітей і вагітних матерів проти цієї недуги. Хоч ще досі не стверджено успішності цієї сироватки, але загально думують, що вона забезпечує щепленнях.

НОВЕ ВИДАННЯ

Митро Пасічак. Наш Слава. Етнографічний збірник — опис сіл і містечок південної Рогатинщини. З додатком про казків — легенд про старіні могили, руїни замків, городища. Вінніпег 1954, 8, стор. 70+2 непаг.

Перед нами чепура книжечка — данна любові до Рідного Краю.

Автор — „старий” емігрант, або може краще сказати „середній”, бо оселився в ЗДА уже по катастрофі української державності. У Філадельфії — він знав людина — від давніх років рекордний секретар туземного Товариства Американської — Українських Громадян. Родом з Рогатинщини й був народним учителем у своїй школі. Замалу цікавився рідною старіною й фольклором, прибув до Канади, щоб допомогти людям і все мріяв узнати до рідної старіни.

Та події не сприяли цим його планам. Проте, опинившись в „великому водно”, не перестав „Пасічак” цікавитися старіною своїх рідних сторін. В цій справі він із своїм приятелем, в рідному краю літучим, але тої недовго помер від злиднів, а теперішній обставини сприяли цим його планам.

Пасічак, приятель у всеукраїнському парламенті в Оттаві ми потребуємо.

Анатоль Курдидик.

у власній хаті, — нічого так не потребує українська еміграція і українська справа за кордоном, як такого вогню довір’я.

От чому я, не бувши істориком, схотів написати цих кілька рядків про вагу й значення початого тепер „Книгоспілку” монументального й відповідального заходу.

Український Народний Союз який парохує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою непереможною установою американських і канадських українців, в списку членства якого повинно забракнути тільки й одного імені. Бо на жаль, в УНСО, який належить до цього світового та ідейного загону, який творить і веде наше громадське життя

3 наших буднів НА ГОСТИННИХ ВИСТУПАХ

Цікаво засом поїхати з театром на гостинні виступи (по-літературному скажемо — на гастролі). Пізнаєте нових земляків, пригадуєте собі старих, взагалі, можна сказати, духова відсажистість.

На афіші виписано величезні буквами: „Позаток вистави тогні год. 7-ма ввєгора”. Але в 7-ій годині, розуміється, театральна зала це порожня. Тут публіки не наб’єш у бутлику. Знаємо, мовля, вас, театральніки: написано — в сьомій, значить розігнєте тартюгніть у восьмій, як добре підє.

Тимчасом Театр з Нью Йорку мав характер майже професійний і так йому якось вийшло, що в сьомій годині всі актори стояли готові на місцях. Надворі гаряч сунтронієна, на сцені жадної вентиляції. Іде комедія Мольєра, в костюмах з 17-го століття. Актори м’яють від жунірів, акторки від жунірів, акторки від жунірів, акторки від жунірів.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

В сьомій 7.15 позначастєся „рантом” концертна програма на святиню Мельпомені. Публіка, що набула каміки в передпродажі, вальє, заїдні, за малу жельку, крім трітціна телевізора, несеється аж „о-міа до другої години”.

Годину 7.45, на залі засіли світла. Гармидер етиліє, навіть діти втиснулись, може налякалися темряви. Куртина новолі

виступає на залі! Ще не посідали, що добре не висипали після руханнє загальє, як з-міа землі д-го боа в коридорі, як іже позначастєся традиційне тумання ногами.

УВАГА! ЦЮАРК, Н. ДЖ. І УВАГА!
Союз Українок Америки, 28 відділ у Ньюарку
улаштує
ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР
(CARD PARTY)
В ПЯТНИЦЮ, 29-го ЖОВТНЯ 1954 Р.
о год. 7:30 вечорі,
в залі Укр. Централі, 180 William St., Newark, N. J.
ТОВАРИСЬКІ ГРИ І НЕСПОДІВАНКИ.
Ця імпреза не відбудеться 15-го жовтня ц.р. з уваги на буревій. Набуті раніше квитки важкі.

Повідомляється Українське Громадянство
про те, що 30-го жовтня ц.р.
в приміщенні домівки ООЧСУ при 123 Друга Аве.
в Нью Йорку
розпочинається викладач Українського Народного
Університету (У.Н.У.).
Тематика на перші два місяці:
ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА І МОСКВА
— Проф. О. Оглоблин (2 лекції)
КУЛЬТУРА ДОБИ МАЗЕПИ
— Проф. Сіпаківський
ДО ДЖЕРЛА БОЛЬШЕВИЗМУ
— Інж. С. Малайов
ФРАНЦІЯ, ЯК ВОНА Є
— Д-р Нестерчук
СПІВІСНУВАННЯ З СССР І ІМПЕРСЬКА
СОВЕТІЗАЦІЯ УКРАЇНИ
— Проф. І. Вовчук
300-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ МІСТА ХАРКОВА
— Ред. В. Давидчук
Першу лекцію читатиме Проф. О. Оглоблин 30-го жовтня,
о год. 7-їй вечора в приміщенні ООЧСУ.
Запрошується все Українське Громадянство відвідати
лекції, які відбуватимуться в суботу. Просимо слідкувати
за оголошеннями в пресі, які будуть появлятися перед
кожною лекцією.
Управа У.Н.У.

УВАГА! ЦЮАРК, Н. ДЖ. І УВАГА!
Союз Українок Америки, 28 відділ у Ньюарку
улаштує
ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР
(CARD PARTY)
В ПЯТНИЦЮ, 29-го ЖОВТНЯ 1954 Р.
о год. 7:30 вечорі,
в залі Укр. Централі, 180 William St., Newark, N. J.
ТОВАРИСЬКІ ГРИ І НЕСПОДІВАНКИ.
Ця імпреза не відбудеться 15-го жовтня ц.р. з уваги на буревій. Набуті раніше квитки важкі.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
Д-ра А. Т. Кібізея
• Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР” В КОЖНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ЦІНА \$6.00
Замовлення з належністю надіслати
„СВОБОДА”
81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
Д-ра А. Т. Кібізея
• Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР” В КОЖНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ЦІНА \$6.00
Замовлення з належністю надіслати
„СВОБОДА”
81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

ПРАЦЯ

HELP WANTED FEMALE

ПІКЛУВАЛЬНИЦІ

— реєстровані.

Харчування під час праці.

від 3-11 P.M. 17 A.M.—3 P.M.

зміни.

KESSLER INSTITUTE

ORange 3-6571

РЕСТАВРАЦІЯ ПІКЛУВАЛЬНИЦІ

до праці в шпиталі з 50 ліжками

в Нью-Йорку. Н. Дуже добра

забезпечення. Харч. вакації, сусп.

забезпечення.

Tel. MISS STYER

Michell 2-1319

по 6-й вечором.

ПОШУКУЄТЬСЯ ДІВЧИННИ

до легкої праці.

(Молоде подружжя) говорять

по-українськи. 1 хлопчик у віці

8 років, цілий день в школі.

Три години їдуть з Нью

Йорку. Добра платія, спання

на місці.

Телефонувати по 7 P.M.

TWining 8-8002

ГОСПОДИНИ у віці до 45 р.

Знання англ. мови. Мусять лю

бити діти. Звичайне харчування.

Власна кімната і лаватка.

На початок \$45.00.

Телефонувати:

ST 4-3138

ГОСПОДИНИ

Спання на місці у власній кім

наті з лаваткою. Мусить лю

бити дітей. Всі електр. прилади.

Добра платія. Присильний дім в

Roslyn, L. I.

Телефон: RO 3-6387

ПІКЛУВАЛЬНИЦІ R.N.

до постійного персоналу. Пов

ний час 5 днів. Стала праця.

Також піклувальниця з дозво

лом практики. Повний час — 5

днів. Постійна праця. Голоси

ться особисто з босом.

ORANGE MEMORIAL

188 South Essex St., Orange, N. J.

КУПУЙТЕ

В ПІДПРИЄМСТВАХ

ЩО ОГОЛОДЖУЮТЬСЯ

В СВОБОДУ!

КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

ВІСНИКОВ З ДРУЗЬ

І РОЗСИЛАЄТЬСЯ

передплатами третє число

науково-популяр. квартальника

УКРАЇНСЬКИЙ

ГОСПОДАРНИК

Вартість одного числа \$6.00,

середня передплата \$24.00.

Укрупнені проклади до осіб,

що одержали 1-й і 2-й числа квар

тальника розраховуються з ре

дакцією. Адреса редакції і ад

міністрації:

M. VELUCHKIVSKY

92 So. Orange Avenue

Newark 3, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДНІ ВИСТАВ

„Українського Театру

в Америці“

під мист. кер.

НОСІЯКА ГІРЯКА

Ів. Котляревського

„Наталка Полтавка“

7-го листопада 1954 р.

ФІЛАДЕЛФІЯ

21-го листопада 1954 р.

НЮАРК

26-го груддя 1954 р.

НЮОРК

„Мойсей“

Ів. Франка

28-го листопада 1954 р.

НЮОРК

5-го груддя 1954 р.

ФІЛАДЕЛФІЯ

12-го груддя 1954 р.

НЮАРК

Дирекція Театру.

ДЛЯ ШКОЛИ, ТОВАРИСТВА І ДОМУ! МІСЯЦЬ

ДЕШЕВОЇ ДІТЯЧОЇ І ЮНАЦЬКОЇ КНИЖКИ!

видає ОЦД — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.

Ціни знижені для масового поширення від 20 до 50% —

тільки до 15-го листопада.

Для дітей кожного віку і юнацтва: У дружньому колі, Іванко

Орлик, Принц, Ураган, Тополя, три вартісні збірники тільки по

20 ц. Чарівна хустинка — прекрасна книга. Забавні 25 ц. Се

стричка Мелася — опов. М. Волка 25 ц. Гарбо Делі — пароп

легенди про Христа М. Малицького, розкішне видання \$2.10,

тепер тільки \$1.20. Байки Л. Галбана — кругло 70 ілюстрацій \$1.50,

тепер тільки \$1. Для старших дітей і юнацтва: Срібна гривня

— істор. опов. П. Погірного 20 ц. Хлопці з зеленого бору —

істор. опов. — казка Роліна 40 ц. Меч і книга — історичні

опов. В. Баргури — ціна лектура \$1.75, тепер тільки \$1.30.

Для молодших дітей: Військом — розкішне кольор. видання 40

ц. Казка — вигадка смішна про ведмеда ласуна Р. Заводничка

кольор. видання 40 ц.

Користайтеся цим вином низьких цін — закладайте домашні

бібліотеки, паравіляйте й інші дитячі скарбнички-бібліотеки! На за

мовлення викликають теж інші дитячі видання і комплекти дитя

чих бібліотек в ціні по 10 дол. Замовлення з напередплатою

слати на адресу:

YEVSAN-ZILLA, 286 Lisgar Ave., Toronto, Ont., Canada.

Отворено щоденно до 8:30 веч. в п'ятницю і суботу до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE (1st 8. вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

18 вересня 1954 року в примі

щенні Української Вільної Ака

демії Наук у ЗДА відбулося на

укове засідання Літературно

знавчої Секції УВАН у ЗДА. На

якому проф. П. Одарченко зоб

явив доповідь на тему „Патети

чна соната“ М. Куліша в ні

мецькому перекладі. 1932 р. в

Берліні у видавничстві Фішера

циклістичним способом вида

но театральну переробку п'єси

М. Куліша „Патетична соната“

в перекладі на німецьку мову.

Ріднісінький примірник цього

видання є в Конгресовій Бібліоте

ці у Вашингтоні. Перекладач

Ф. Вольф у передмові високо о

цінює твір українського драма

турга, порівнюючи його з „Фа

встом“ Гете.

Театральний текст „Патети

чної сонати“ в перекладі Ф.

Вольфа значно відрізняється

від українського тексту, вида

ного у Львові в 1943 р. за ре

дакцією С. Горинського. Пере

кладка викликає багато реплік

Марини, в яких виключено

ідеї національно-визвольної бо

роть українського народу. З

другого боку, в німецькому

перекладі є тексти, яких не має

в загальному українському видан

ні. Порівняльна аналіза обох

текстів дає цікавий матеріал

для вивчення творчої праці

М. Куліша над своєю драмою і

допомогає відновити варіанти

тексту Кулішової драми.

Проф. Г. Костюк, що взяв

участь в обговоренні доповіді,

подав цікаві факти про історію

вистав цієї п'єси на сцені. На

Україні ця п'єса була забороне

на, в Москві „Патетична сон

ата“ в російському перекладі ко

ротський час ішла на сцені і ма

ла величезний успіх, але в ско

рому часі була заборонена і го

лошенина кої і революційним

націоналістичним твором, а ав

тор П був заарештований і за

гинув на Соловках.

В обговоренні доповіді брали

участь члени Літературознавчої

Головної комісії проф. Д. Гор

нштейна і в своєму виступі да

ли позитивну оцінку доповіді П.

Одарченка та спідповіді Г. Ко

стюка.

Незабаром „Патетична сон

ата“ М. Куліша разом з іншими

голами творами вийде окремим

виданням з пояснювальними

статтями, примітками, комен

таріями та спогадами друзині

М. Куліша. Книжка вийде у

виданні УВАН у ЗДА за редак

цією Г. Костюка.

Радарові літаки патрулюють над Тихим

океаном

Сакраменто, Каліфорнія. 1

Генерал бригади Кеннет

Джібсон повідомив, що над

Тихим океаном на захід від

узбережжя ЗДА вже патру

люють літаки з радаровими

апаратами, які можуть вислі

дити ворожі бомбовики, що

летіли з шостою шкідливою

атомової бомби на американсь

кий континент. Нова охоро

на дасть 20 додаткових хви

лин на те, щоб населення могло

скоротитися від ворожого на

паду. Ці літаки патрулюють

безперестанку аден і вночі.

Досі міста на Заході ЗДА

могли дождатися про воро

жий бомбовий напад за 40

хвилин наперед, а тепер цей

час збільшився на 20 хвилин.

Крім цього літаки-сторожі

зможуть пробувати стримати

ворожі бомбовики та алярму

вати бойові літаки на лети

щах на суходолі, щоб нищи

ти ворога ще над океаном. Та

кож на суходолі протилежн

ські гармати та керовані стрі

ли зможуть бути відповідно

підготовлені за годину напе

ред. Коли буде вишколене

більше число пілотів, літаки

з радаровими апаратами бу

дуть охороняти і східне узбе

ржжя ЗДА над Атлантийсь

ким океаном.

ПОДЯКА

Цією дорогою складано найсердечнішу подяку Високо

преосвященному Владиці МСТИСЛАВУ, Високопреподобно

му о. С. Голубику, Високопреосвященному о. М. Змилюку, п.п. І. Зако

воротовому, А. Корниєнко, П. Шинкалю, І. Козинку, М. Гайчуку,

С. Соснові, І. Шинкалю, І. Петранку, М. Вушковому, І. Бо

роді, Г. Зотовському, В. Гадзинському з родинами, п. М.

Зотовському та усім моїм парадникам і друзам за святі мо

литви до Господа, за неодноразові відвідування мене в шпит

алі, за перші теплі привітання в хаті після моєї повороту

зі шпиталю, за виявлені мною співчуття, допомогу і гарні

пожання так для мене як і для моєї п. Матки.

Спасибі!!

З любов'ю у Христі — протоієрей М. ЧЕРНЯВСЬКИЙ.

Ню Гейвен, жовтень 1954.

ПОДЯКА

Складаю праз з Діточками найсердечнішу подяку по смерті

Найдорожчого Мужа і Ватка

б.п. ДМИТРА ТОМКІВ

який відійшов від нас на вічний спокійнок 21-го вересня

1954 р. Дякую всім, які відвідували нещодавно від початку

хвороби минаючого листопада вдома та в ліжничці, Вуйкові

Ф. Петровському, сестрі Ксені Полоту та її Діточкам Івані

Костирка, Кумам Н. Левків, Кумам Ф. Недзигу, Родні

Врублевським і Парохом Амер. Церкві Г. Шифер, та всім,

які зложили вінок та жертували Богослужбам, Укр. Нар.

Союзом, Юні чищення вікон та всім тим, що взяли участь

в похороні. Спеціальна подяка Преподобному Владиці Кир

Володиміру, вєст. Отцю В. Профет за їхні Парастаси в пох.

завершенні та за похоронне Богослуження та їхні промови.

Горем прибіта

Дружина ПЕЛАГІЯ, сини ВАСИЛЬ, ВОЛОДИМИР,

МИХАЙЛ і дочка СТЕФАНІЯ ТОМКІВ.

В перший місячний спомин смерті Найдорожчого Муж

а і Ватка б.п. ДМИТРА ТОМКІВ буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА

за упокій Небещика в суботу, 28-го жовтня, о год. 10 рано

в Українській Православній Церкві при 1410 Vyse Avenue,

Bronx, N. Y. — До ласкавої участі запрошуємо Знайомих,

Рідню і Приятелів.

Широ відпочи ВДОВА І ДІТИ.

ЧИ РОБИТЕ

ПОДРУЖНІ ПЛАНИ?

Цей гарний готель спеціалі

зується у виготовленні весіль

та інших суспільних нагод.

Величава зала

Вигідні фотелі

Смачне меню

Досвідчена обслуга зпертас

увагу на кожній подробці.

Phone Banquet Dept. EL 5-7300

BEEKMAN TOWER

HOTEL

A smart convenient location in

exclusive Beekman Hill section.

49th ST. and 1st AVE., N.Y.C.

Книжка з газетно

нашеобличчій пегі в дом

культурної родимі.